Quelle: https://manuscripta.at/?ID=26870
Copyright: Admont, Benediktinerstift

re quodcumque defendimus. Et qui putavis nihil nos de salute cesarum curare: inspice dei voces litteras nostras, quas neque ipsi supprimimus et plerique casus ad extraneos transferunt. Scitote ex illis preceptum esse nobis ad redundantiam benignitatis etiam pro inimicis deum orare et pro persecutoribus nostris bona precari. Qui magis inimici et persecutores christianorum quam de quorum maiestate convenimur in crimen? Sed et nominatim atque manifeste: orate inquit pro regibus et pro principibus et potestatibus ut omnia tranquilla sint vobis. Cum enim concutitur imperium, concussis et ceteris membris eius utique et nos licet extranei a turbis estimemur in aliquo loco casus invenimur.

Item pro imperio et potestate imperatorum.

32. Est et alia maior necessitas nobis orandi pro imperatoribus etiam pro omni statu imperii rebusque romanis, qui vim maximam universo orbi imminentem ipsamque clausulam seculi acerbitates horrendas comminantem romani imperii commeatu scimus retardari. Itaque nolumus experiri et dum precamur differri. Romane diuturnitati favemus. Sed et iuramus sicut non per genios cesarum ita per salutem eorum, que est augustior omnibus geniis. Nescitis genios demones dici et inde diminutiva voce demonia? Nos iudicium dei suspicimus in imperatoribus, qui gentibus illos prefecit. Id in eis scimus esse quod deus voluit, et ideo magnum id iuramentum habemus. Ceterum demones id est genios adiurare consuevimus ut illos de hominibus exigamus, non deierare ut eis honorem divinitatis conferamus.

33. Sed quid ego amplius de religione atque pietate christiana? In imperatorem quem necesse est suspiciamus. De imperatore. Ut eum quem dominus noster elegit, ut merito dixerim: noster est magis cesar, a nostro deo constitutus. Itaque ut meo plus ego illi operor in salutem, si quidem non solum ab eo postulo eam qui potest prestare, aut quod talis postulo qui merear impetrare, sed et quod temperans maiestatem cesaris infra deum magis illum commendo deo cui soli subicio. Subicio autem cui non adequo. Non enim deum imperatorem dicam, vel quia mentiri nescio, vel quia illum deridere non audeo, vel quia nec ipse se deum volet dici. Si homo sit, interest homini deo cedere. Satis habeat appellari imperator. Grande et hoc nomen est quod a deo traditur. Negat illum imperatorem qui deum dicit. Nisi homo sit, non est imperator. Hominem se esse etiam triumphans in illo sublimissimo curru admonetur. Suggeritur enim ei a tergo: respice post te, hominem te memento. Et utique hoc magis gaudet tanta se gloria coruscare ut illi admonitio conditionis sue sit necessaria. Minor erat si tunc deus diceretur, quia non vere diceretur. Maior est qui revocatur ne se deum existimet.

De augusto imperatore.

34. Augustus imperii formator ne dominum quidem dici se volebat; et hoc enim dei est cognomen. Dicam plane imperatorem dominum, sed more communi, sed quando non cogor ut dominum dei vice dicam. Ceterum liber sum illi. Dominus enim meus unus est, omnipotens deus eternus, idem qui et ipsius. Qui pater patrie est, quomodo dominus est? Sed et gratius est nomen pietatis quam potestatis. Etiam familie magis patres quam domini vocantur. Tanto abest ut imperator deus debeat dici, quod non potest credi nisi non tantum turpissima sed et perniciosa adulatione. Tamquam si habens imperatorem alterum appelles, nonne maximam et inexorabilem offensam contrahes eius quem habuisti, etiam ipsi timendam quem appellasti? Esto religiosus in deum qui vis illum propitium imperatori. Desine alium deum credere atque ita et hunc deum dicere cui deo opus est. Si non de mendacio erubescit adulatio eiusmodi hominem deum appellans, timeat saltem de infausto. Maledictum est ante apotheosin deum cesarem nuncupari.

De sollempnibus cesarum.

35. Propterea igitur publici hostes christiani, quia imperatoribus neque vanos neque mentientes neque temerarios honores dicant, quia vere religionis homines etiam sollempnia eorum conscientia potius quam lascivia celebrant. Grande videlicet officium focos et thoros in publicum educere, vicatim epulari, civitatem tabernae habitu abolefacere, vino lutum cogere, catervatim cursitare ad iniurias, ad impudentias, ad libidinis illecebras. Siccine exprimitur publicum gaudium per dedecus publicum? Hecine sollempnes dies principum decent que alios non decent? Qui observant disciplinam de cesaris respectu, hi eam propter cesarem deserent, et malorum morum licentia pietas erit, occasio luxurie religio deputabitur? O nos merito dampnandos! Cur enim vota et gaudia cesarum casti et sobrii et probi expungimus? Cur die leto non laureis postes obumbramus nec lucernis diem infringimus? Honesta res est sollempnitate publica exigente induere domui tue habitum alicuius novi lupanaris. Velim tamen in hac quoque religione secunde maiestatis, de qua in secundam sacrilegium convenimur christiani non celebrando vobiscum sollempnia cesarum quo more celebrari nec modestia nec verecundia nec pudicitia permittunt, sed occasio voluptatis magis quam digna ratio persuasit, fidem et veritatem vestram demonstrare, ne forte et isthic deteriores christianis deprehendantur qui nos nolunt romanos haberi sed ut hostes principum romanorum. Ipsos quirites, ipsam vernaculam septem collium plebem convenio an alicui cesari suo parcat illa lingua romana. Testis est Tybris et scole bestiarum. Iam si pectoribus ad translucendum quandam specularem materiam natura obduxisset, cuius non precordia insculpta apparerent novi ac novi cesaris scenam congiario dividundo presidentis etiam illa hora qua adclamant: De nostris annis tibi Iuppiter augeat annos. Hec christianus tam enuntiare non novit quam de novo cesare optare. Sed vulgus inquis. Ut vulgus tamen romani, nec ulli magis